

Ku koxa tihakelo ta hofisi ya le kaya

SARS YI TSUNDZUXA VAHAKELAXIBALO HI VOXE KU ANAKANYA KHWATSI XIKOXO XIN'WANA NA XIN'WANA XA TIHAKELO TA HOFISI YA LE KAYA VA NGA SI FAYILA MITLHERISO YA VONA YA XIBALO XA MALINGHENA

Tshwane, 1 Mawuwani 2021 - SARS sweswinyana yi humesile engetelo wa leswintshwa eka webusayiti ya yona hi ku xakelana na tihakelo ta hofisi ya le kaya. Xitatimende lexi xi tirha ku nyika nhlamuselo yo engetelela eka vahakelaxibalo hi voxela anakanyaka ku rhumela swikoxo swa tihakelo ta hofisi ya le kaya eka mitlheriso ya vona ya xibalo xa malinghena leyi sweswi yi nga ta fayileriwa lembexibalo ra 2021.

Hi ntwisiso, hi mhaka ya nkucetelo wa Covid-19, vanhu vo hlaya va tekile nkarhi wo tala va tirhela ekaya.

Eku anakanyeni ka loko ku faneriwile ku koxa tihakelo tin'wana na tin'wana leti lavekaka, swi na nkoka ku tsundzuka leswi landzelaka:

1. A ku va ngi na micinco eka nawu wo xakelana na “hofisi ya le kaya”. Swilaveko swa xinawu swi tshama swi fana na loko ku nga si fika ntungu wa Covid-19. Hi ku komisa swi vula leswaku:
 - Hofisi, leyi longisiweke kahle, yi fanele yi va yi lulamisiwile endhawini ya vutshamo bya masungulo;
 - Hofisi yi fanele ku va yi tirhisiwa nkarhi na nkarhi naswona hi ntalo eka swikongomelo swa ntirho;
 - Hofisi yi fanele ku va yi tirhisiwile ku tlula 50% ya mitirho ya mutirhi kumbe, loko mutirhi a hola ku tlula 50% ya khomixini ya muholo wa yena ku suka eka khomixini kumbe tihakelo to hambanahambana leti seketeriweke hi matirhelo ma le ntirhweni, ku tlula 50% ya mitirho ya mutirhi yi fanele ku va yi tirheriwile kule na hofisi ya mutirhi;
 - Tihakelo tin'wana na tin'wana ti fanele ku va ti hlanganisiwa na ntirhiso wa ntholo naswona ti fanele ti tiyisisiwa; na

- Tihakelo ta hofisi ya le kaya ti fanele ti koxiwa ehenhla ka khodi ya xihlovo ya 4028 eka ntlheriso wa xibalo xa malinghena.
2. Laha hofisi ya le kaya yi nga eka muako lowu n'winyi ku nga muhakelaxibalo, vahakelaxibalo va fanele va tsundzuka leswaku ku tivisa ximfumo xiphemu xa ndhawu ya masungulo ya vutshamo tanihi hofisi ya le kaya swi nga va na nkucetelontlheriselo eka nkumisiso wa mimbuyelo ya xuma ya nkarhi lowu ta ka. Ndhawu ya hofisi ya le kaya yi ta, eka xiphemu, yi ta susiwa eka nsuso wa vutshamo bya masungulo wa R2 million eka nxaviso wa vutshamo. Anakanyo hi vurhonwana wu fanele, wu endliwa ku nga si endliwa xikoxo xa tihakelo ta hofisi ya le kaya. Vahakelaxibalo va nga tlhela va kuma leswaku ku tirhela ekaya swi fikisile eka nhlayiso wa mali eka tihakelo leti a va fanele va ti byarhile, to fana na swifambo, nhlakalo na ndyuhalo wa mimovha na swo tala. Hi ku teka kun'we ndzahlekelo wa xiphemu xa nkankatso wa mimbuyelo ya xuma, mihlayiso leyi yi nga tlula mbuyelo wa xikoxo xa tihakelo ta hofisi ya le kaya.
 3. Hiletlhelo swikoxo hinkwaswo swa tihakelo ta hofisi ya le kaya ti nga ha tiyisisiwa kumbe ku oditiwa ku ya emahlweni hi SARS, swi na nkoka ku tsundzuka leswaku ku na nkoteko wa leswaku muhakelaxibalo loyi a koxaka tihakelo ta hofisi ya le kaya eka nkarhi wo sungula u ta hlawuleriwa ntiyisiso kumbe oditi.

Khomixinara wa SARS, Edward Kieswetter u ri: *“Xilaveko eka vatirhi vo tala ku tirhela ekule na le mitirhweni ya vona ku pfumeleriwile hi ntungu wa Covid-19 hi mukhuva lowu nga languteriwangiki. Hi twisisa leswaku vathori vo tala, na vatirhi hi ndlela yo yelana, va le ku tikeriweni ku tiyisela ntolovelo lowuntshwa. Hi ndlela yo olova hi kombela vahakelaxibalo ku anakanya khwatsi switandzhaku swa nkarhi wo leha swo hlamusela ndhawu eka ndhawu ya vona ya vutshamo bya masungulo tanihi hofisi ya le kaya eka swikongomelo swa xibalo. Swi nga va swi ri swa vutlharhi ku yima no tumbuluxa ntwisiso ku nga se endliwa xiboho”.*

Xitatimende lexi a xi sivi tsalwa ra ntiyiso ra swipimelo eka Nawu wa Xibalo xa Malinghena, 1962, kumbe xiletelo lexi nga eka webusayiti ya SARS. Vahakelaxibalo lava lavaka mpfuneto ku ya emahlweni va nga ya eka webusayiti ya hina www.sars.gov.za.

Mayelana na vuxokoxoko, tihlanganise na SarsMedia@sars.gov.za